

Cyngor Sir Ynys Môn	
Adroddiad i:	Y Cyngor Llawn
Dyddiad:	10fed o Fawrth 2022
Pwnc / Testun:	Adroddiad Drafft Asesiad Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru 2022
Deilydd(ion) Portffolio:	Cynghorydd Llinos Medi
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	Fôn Roberts, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol a Phennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Arwel Owen, Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Awdur yr Adroddiad: Tel: E-bost:	Emma Edwards 01248 751887 Emmaedwards@ynysmob.gov.uk Arweinydd / SRO: Morwena Edwards (Cadeirydd y Bwrdd Comisiynu Rhanbarthol)
Aelodau Lleol:	

A – Argymhelliad / Argymhellion a rheswm / rhesymau

Darparu trosolwg o Asesiad Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru 2022 sydd wedi'i gynhyrchu fel un o ofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

Pwrpas yr adroddiad:

1. Ceisio cefnogaeth y Cyngor Llawn i gymeradwyo Asesiad Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru.
2. Rhaid i'r asesiad gael ei gynhyrchu a'i gyhoeddi ar ffurf adroddiad erbyn Ebrill 2022.

Argymhelliad

Bod y Cyngor Llawn yn cymeradwyo Asesiad Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru 2022

B – Pa opsiynau eraill bu i chi ystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydy – ac yn cydymffurfio ag Adran 14 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (2014) sy'n ei gwneud hi'n ofynnol i awdurdodau lleol a byrddau iechyd gynhyrchu adroddiad asesiad.

D – A yw'r penderfyniad hwn oddi fewn i'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Mae Cydweithredfa Gwella Gwasanaethau Gofal a Llesiant Gogledd Cymru wedi ariannu'r prosiect rhanbarthol sydd wedi cynnwys 2 x rheolwr prosiect rhanbarthol i gefnogi datblygu'r asesiad anghenion poblogaeth. Cafodd costau cysylltiedig, megis cyfieithu ac ymgysylltu arbenigol hefyd eu hariannu gan y bartneriaeth.

Bu cost i'r awdurdodau lleol, BIPBC ac Iechyd Cyhoeddus Cymru o ran amser ac adnoddau staff i gefnogi'r prosiect. Mae hyn yn cynnwys staff i wneud gwaith ymgysylltu â'r cyhoedd, defnyddwyr gwasanaeth, staff ac aelodau etholedig a staff i gefnogi'r gwaith o ddadansoddi ac ysgrifennu'r adroddiad. Digwyddodd y rhan fwyaf o'r gwaith hwn rhwng Ebrill 2021 a Rhagfyr 2021 ar gyfer yr asesiad o anghenion y boblogaeth.

Wrth symud ymlaen bydd yr asesiad anghenion poblogaeth yn adnabod blaenoriaethau lleol a rhanbarthol, efallai bydd y blaenoriaethau hyn angen rhyw lefel o fuddsoddiad, unai ar lefel ranbarthol neu leol.

Dd – Asesu'r effeithiau posibl (os yn berthnasol):

1	Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Ydy, mae'r adroddiad yn asesu: a) I ba raddau y mae yna bobl yn ardal awdurdod lleol sydd angen gofal a chymorth b) I ba raddau y mae gofalwyr yn ardal yr awdurdod lleol sydd angen cymorth c) I ba raddau y mae yna bobl yn ardal awdurdod lleol nad yw eu hanghenion am ofal a chymorth yn cael eu cwrdd d) Ystod a lefel y gwasanaethau sydd eu hangen i gwrdd ag anghenion
---	--	---

		<p>gofal a chymorth pobl yn ardal yr awdurdod lleol</p> <p>e) Ystod a lefel y gwasanaethau sydd eu hangen i gyflawni'r dibenion yn Adran 15(2) (gwasanaethau ataliol) yn ardal yr awdurdod lleol</p>
2	A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i'r dyfodol? Os felly, sut?	Bydd hyn yn cael ei ddilyn gan Adroddiad Sefydlogrwydd y Farchnad, a fydd yn cael ei gynhyrchu'n ddiweddarach yn y flwyddyn.
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhowch wybod gyda phwy.	Do – yn rhanbarthol ar draws Gogledd Cymru gydag Awdurdodau Lleol eraill a chydweithwyr lechyd.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rheini y byddai'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut.	<p>Ydyn - Roedd ymgysylltu ar gyfer yr asesiad poblogaeth yn cynnwys: holiadur i sefydliadau sy'n gofyn am eu barn a'u tystiolaeth; canllaw hwyluso i bartneriaid ei ddefnyddio i gynnal grwpiau trafod gyda defnyddwyr gwasanaeth; gweithdai gyda staff a chynghorwyr a drefnir gan bob awdurdod lleol. Derbyniwyd cyfanswm o 350 o ymatebion holiadur yn ystod yr ymgynghoriad, ac mae'r adborth a dderbyniwyd wedi'i gynnwys yn yr asesiad anghenion. Mae adroddiad ymgynghori llawn hefyd ar gael ac mae wedi'i atodi i'r prif adroddiad.</p> <p>Mae map rhanddeiliad wedi ei gynhyrchu a'i adolygu sy'n rhestru'r holl grwpiau poblogaeth a all fod angen gwasanaethau gofal a chymorth i sicrhau bod cymaint o bobl â phosibl yn cael cyfle i ddweud eu dweud. Mae hyn yn cynnwys ymgysylltu â grwpiau anodd eu cyrraedd.</p>
5	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Ni fydd yn bosibl cael cymeradwyaeth gan bob un o'r chwe chyngor a Bwrdd BIPBC mewn pryd i gyhoeddi erbyn Ebrill 2022. I liniaru'r tîm prosiect, anelir at ymgynghori mor eang â phosibl cyn y broses gymeradwyo.

		Mae Llywodraeth Cymru wedi dileu'r gofyniad am AEC ar yr asesiad anghenion fel adroddiad ynddo'i hun. Mae'r asesiad anghenion yn cynnwys dadansoddiadau ac ymchwil ar gydraddoldeb, hawliau dynol a sosio-economaidd sy'n ymwneud â phob un o'r grwpiau sydd wedi'u cynnwys yn yr asesiad anghenion.
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	
7	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Y camau gweithredu sydd eu hangen i ddarparu ystod a lefel y gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg.

E – Gyda phwy yr ymgynghoroch?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	Cytuno
2	Cyllid / Swyddog 151 (gorfodol)	Fel uchod
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Fel uchod
4	Adnoddau Dynol (AD)	N/A
5	Eiddo	N/A
6	Technoleg Gwybodaeth (TG)	N/A
7	Caffael	N/A
8	Sgriwtini	
9	Aelodau Lleol	

F - Atodiadau:
 <p>3c. PNA Consultation Report</p> <p>PNA Ynys Mon Cymraeg.docx</p> <p>North Wales Population Assessm</p>

Ff – Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am ragor o wybodaeth):

Mae Adran 14 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (2014) yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol a byrddau iechyd asesu'r canlynol ar y cyd:

- a) I ba raddau y mae yna bobl yn ardal awdurdod lleol sydd angen gofal a chymorth
- b) I ba raddau y mae gofalwyr yn ardal yr awdurdod lleol sydd angen cymorth
- c) I ba raddau y mae yna bobl yn ardal awdurdod lleol nad yw eu hanghenion am ofal a chymorth yn cael eu cwrdd
- d) Ystod a lefel y gwasanaethau sydd eu hangen i gwrdd ag anghenion gofal a chymorth pobl yn ardal yr awdurdod lleol
- e) Ystod a lefel y gwasanaethau sydd eu hangen i gyflawni'r dibenion yn Adran 15(2) (gwasanaethau ataliol) yn ardal yr awdurdod lleol
- f) Y camau gweithredu sydd eu hangen i ddarparu ystod a lefel y gwasanaethau a nodir yn unol â pharagraffau (d) ac (e) drwy gyfrwng y Gymraeg

Rhaid i'r adroddiad o leiaf drafod y themâu / grwpiau canlynol:

- Plant a phobl ifanc
- Pobl Hŷn
- Iechyd, Anabledd Corfforol a Nam Synhwyrol
- Anableddau Dysgi (Plant ac Oedolion)
- Awtistiaeth
- Iechyd Meddwl
- Gofalwyr

Yn yr asesiad rhoddwyd ystyriaeth hefyd i sefydliadau diogel, digartrefedd a chyn-filwyr. Mae'r asesiad wedi'i lywio gan y gofynion a nodir yn y cod ymarfer ar gyfer asesu anghenion y boblogaeth ac mae wedi rhoi sylw dyledus i ddyletswyddau a pholisïau eraill sy'n cael effaith sylweddol ar y grwpiau a restrir. Mae pob pennod yn cynnwys asesiad o;

- Yr Iaith Gymraeg (y 'cynnig gweithredol')
- Cydraddoldeb a Hawliau Dynol
- Ystyriaethau sosio-economaidd
- Effaith pandemig COVID-19
- Ystyriaethau Diogelu
- Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol
- Gwerth Cymdeithasol

Cafodd yr adroddiad asesiad poblogaeth ei arwain gan ymgysylltu. Mae'r materion a'r themâu allweddol a nodir yn seiliedig ar adborth gan staff, sefydliadau partner, defnyddwyr gwasanaeth a'r cyhoedd i adnabod anghenion strategol ar gyfer gofal a chymorth. Roedd hyn yn cynnwys gwybodaeth o

strategaethau comisiynu presennol ac asesiadau o anghenion. Casglodd tîm y prosiect dystiolaeth i herio'r damcaniaethau hyn trwy ddadansoddi data, adolygiadau o lenyddiaeth gefndir, adolygiadau gwasanaeth a gwaith ymgysylltu lleol â ffocws ychwanegol.

Mae'r gofyniad i gynhyrchu adroddiad rhanbarthol hygyrch mewn cyfnod byr wedi cyfyngu ar yr hyn y gellir ei gynnwys. Mae'r adroddiad yn darparu sylfaen dystiolaeth i gefnogi sefydliadau a gwasanaethau ar draws y rhanbarth, yn benodol mae i'w ddefnyddio ar gyfer cylchoedd cynllunio strategol sy'n sail i integreiddio gwasanaethau a chefnogi trefniadau partneriaeth.

Mae ffocws rhanbarthol i'r adroddiad ond bydd yn adnodd defnyddiol i gynllunwyr a chomisiynwyr mewn awdurdodau lleol ac iechyd. Mae angen am weledigaeth a chynllun lleol o hyd ar gyfer gwasanaethau ym mhob ardal. Wrth symud ymlaen byddai'r bartneriaeth yn ceisio parhau â'r gwaith o asesu anghenion i sicrhau bod asesu anghenion ein poblogaethau yn broses barhaus.

Rhaid cynhyrchu un adroddiad rhanbarthol ar gyfer Rhanbarth Gogledd Cymru a'i gymeradwyo gan Gyngor Llawn pob un o'r ardaloedd awdurdod lleol (Gwynedd, Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam) a Bwrdd y Bwrdd Iechyd Lleol.

Rhaid cyhoeddi'r adroddiad erbyn mis Ebrill 2022 fan bellaf. Bydd yr adroddiad yn cael ei gyhoeddi ar wefannau pob awdurdod lleol, gwefan y bwrdd iechyd a gwefan y bartneriaeth ranbarthol yn Gymraeg ac yn Saesneg. Bydd adroddiadau cryno, plant a phobl ifanc a fformatau hygyrch eraill hefyd ar gael. Bydd copi o'r adroddiad yn cael ei gyflwyno i Weinidogion Cymru.

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014: Cod Ymarfer: <http://www.ccwales.org/codes-of-practice-and-statutory-guidance/>